

наскальні малюнки. Особливе місце займають петрогліфи, що увічнюють духовну культуру і вірування давніх жителів степу.

Національний історико-археологічний заповідник «Кам'яна Могила» протягом 2010-2013 рр. був базовим місцем для реалізації міжнародного українсько-швейцарського проекту «Адаптація рослин і людини до змін клімату в Україні». В рамках проекту були проведені археологічні розкопки двох поселень: «Кам'яна Могила-1» і «Кам'яна Могила-3». В результаті роботи отримані унікальні матеріали для вивчення економіки стародавнього населення Північного Приазов'я».

У 2013 р. археологічна експедиція НІАЗ «Кам'яна Могила» проводила розвідки в долині р. Молочної в межах Токмацького, Михайлівського, Мелітопольського, Якимівського районів Запорізької області. Метою експедиції було виявлення нових, а також обстеження вже відомих пам'яток культури для визначення стану їх збереження.

Заповідником розроблена «Комплексна програма археологічних досліджень на території НІАЗ «Кам'яна Могила» та його охоронних зонах на 2015-2020 рр.». Основною метою програми є отримання об'єктивної наукової інформації про археологічні пам'ятки регіону, забезпечення моніторингу технічного стану пам'ятників, а також проведення заходів по їх охороні, консервації, реставрації та музейного використання [3].

Ознайомившись з науково-культурною спадщиною Мелітопольського краю – Кам'яною Могилою, можна з упевненістю стверджувати, що це унікальний зразок природного храмового комплексу, із первісним мистецтвом, який за допомогою міфологічних уявлень відображає дійсність того часу. Проведені значні археологічні, історичні, краєзнавчі та наукові дослідження Кам'яної Могили дозволили зберегти пам'ятку, увічнити духовну культуру і вірування давніх жителів степу та відновити популяризацію туристичного бізнесу Мелітопольщини. Це є результатом кропіткої роботи істориків-науковців Запорізького регіону.

Список використаних джерел

1. Гладилюв В.М., Михайлов Б.Д. Про знахідки антропоморфних стел на Мелітопольщині // Археологія. – К., 1970. – Т. XXIII. – С. 210-212.
2. Михайлов Б.Д. Загадки древнего Герросса: историко-географические этюды. – М.: Наука. – 1987. – С. 372-373.
3. Михайлов Б.Д. Каменная Могила – подземный «Эрмитаж» Приазовья. – Запорожье: Дикое Поле, 1998.

Науковий керівник: Кальченко С.В., д.е.н., професор

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Утьєва Д.М. darina26.051999@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Експорт – це головний спосіб, який вдосконалює розвиток країни. Адже, це є вивіз товару з країни «продавця» у країну «покупця». Він сприяє потоку коштів у країну, тим самим підвищуючи рівень розвитку та залучення інвестицій до країни. Окрім залучення коштів, у країну, він сприяє пошуку нових інвестицій через якість запропонованої продукції.

Імпорт – це іноземні товари, які ввозяться до країни «споживача». Сума імпорту і експорту представляє собою зовнішньоторговельний обіг країни. Вони являються основними складовими міжнародної торгівлі, співвідношення яких називають – торговим балансом [1].

Характеристика показника «структура експорту» відображає роль в міжнародній галузевій спеціалізації. Цей показник розраховується як співвідношення експортних товарів

за видами і ступенем їх переробки та загальної суми експорту. Структура імпорту розраховується як відношення обсягів товарів, що імпортуються, до загальної вартості імпорту [2].

Аналіз експорту та імпорту промислової продукції товарів даної галузі за період 2016-2019 роки дозволив виявити наступні тенденції. Експорт протягом чотирьох років має тенденцію до зменшення. У 2017 році його значення перевищувало рівень базового року на 32,4%; показник 2018 року скоротився в порівнянні з 2017 роком на 21,3% і у 2019 році порівняно із 2018 зменшився на 34,41%. Якщо порівнювати цю динаміку з базовим роком то, ми отримаємо такі дані: у 2018 році експорт збільшився на 47,03% від базового, а у 2019 – на 12,7%. Що стосується імпорту, то його об'єми у 2017 році склали на 32,9% більше від попереднього року, 2018 році збільшились на 11,3%, а у 2019 скоротились на 36,1% порівняно із попередніми роками відповідно. Також було виявлено, що у 2019 році експорт перевищує імпорт, що є позитивною динамікою для країни-продавця. Достатньо тісний зв'язок був виявлений між експортом та імпортом промислових товарів ($r = 0,662$) і досить тісний зв'язок між експортом промислової продукції та курсом долара США ($r = 0,431$). Результатами прогнозу на найближчі три роки є збільшення обсягів купівлі та продажу товарів промисловості.

Отже, дослідження показників стану міжнародної торгівлі в країні є вкрай актуальним і повинно здійснюватися систематично. Діагностика надасть можливість виявити загальні тенденції розвитку, а отже загрози й можливості, що дозволить розробити виважені рекомендації щодо стимулювання міжнародної торгівлі промисловою продукцією, а також щодо захисту вітчизняного товаровиробника на міжнародній арені.

Список використаних джерел:

1. Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. Міжнародна торгівля: підручник / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова. – Київ-Катовіце-Краков: Центр учбової літератури, 2015. – 269 с.
2. Офіційний сайт державної статистики [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446
3. Олефіренко В.В. Нетарифні методи міжнародної торгівлі: сутність і класифікація // Зовнішня торгівля: право та економіка/ В.В. Олефіренко, 2009. - № 5 – 146 с.

Науковий керівник: Попова Т.В., к.е.н., доцент

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

Фірсова О. М., студент 11 МК, Email: e.m.firsova01@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Зовнішньоекономічна діяльність є однією з основних форм економічних відносин України з іноземними країнами, джерелом товарів, виробництво яких неможливо всередині країни, також доходів від експортно-імпортних операцій. Для багатьох країн, де з певних причин відсутні виробничі процеси, зовнішньоекономічна діяльність – єдиний спосіб забезпечення себе необхідними товарами.

Зовнішньоекономічна діяльність є невід'ємним атрибутом та найважливішим елементом всієї економічної діяльності держави. Тому доцільним є дослідження тенденцій зовнішньоекономічної діяльності України та встановлення перспектив її розвитку з метою зміцнення вітчизняної економіки. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності України зараз спрямоване на пошук шляхів виходу із кризових ситуацій, а не на подальшу довгострокову перспективу, тому така політика часто не дає позитивних результатів. Євроінтеграційні процеси, що відбуваються нині, фактично визначають зміст найновішої історії розвитку держави. З 2016 року розвиток вітчизняної економіки за європейським